

ΜΑΪΟΥ 3.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ ΤΡΙΚΚΗΣ

ΒΙΟΣ

(Γεωργίου Μηλίτη)

A)

Ἀπὸ τοὺς τόπους ποὺ πρῶτοι δέχθηκαν τὸ σπόρο τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Καππαδοκίας. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἔδωσε ἓνα πλῆθος Μαρτύρων καὶ Ὁσίων στὴν θριαμβεύουσα Ἐκκλησία.

Ἕνας μέγας, μὰ ἄγνωστος στὸ πλήρωμα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας Καππαδόκης Ἱεράρχης, ποὺ δόξασε τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῶν Τρικάλων, εἶναι ὁ Ἅγιος καὶ θαυματουργὸς Οἰκουμένιος.

Ὁ Ἅγιός μας γεννήθηκε στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, στὰ τέλη τοῦ τρίτου αἰῶνα ἀπὸ εὐσεβῆ καὶ πλούσια οἰκογένεια. Χρόνια δύσκολα γιὰ τοὺς Χριστιανούς· ἑκατομμύρια πιστοί, ἔδωσαν τὴν ζωὴ τους γιὰ τὸν Χριστό. Οἱ γονεῖς του ἐφρόντιζαν νὰ τὸν ἀναθρέψουν σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας μας. Παράλληλα, μὲ τὴν ψυχικὴ του καλλιέργεια οἱ γονεῖς του φρόντισαν νὰ ἀποκτήσει καὶ ἀνθρώπινη σοφία. Οἱ πιὸ καλοὶ δάσκαλοι τῆς Καισαρείας, τὸν εἶχαν μαθητὴ τους. Οἱ συμμαθητές του, πολλές φορές, ὅταν συναντοῦσαν δυσκολίες στὰ μαθήματά τους, ἔτρεχαν στὸν Οἰκουμένιο νὰ τοὺς λύσει τὶς ἀπορίες τους. Ὁ τρόπος του, ἡ ζωὴ του, καὶ ὁ λόγος του ὀδήγησαν πολλοὺς συμμαθητές του στὴν Χριστιανικὴ πίστη.

Δὲν ἦταν μόνο οἱ διωγμοί, ποὺ ἀποτελοῦσαν ἀνασταλτικὸ παράγοντα στὴν προσέλευση τῶν εἰδωλολατρῶν στὸ ἱερὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος, ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκογενειακό του περιβάλλον. Οἱ οἰκεῖοι ἐκείνου ποὺ ἤθελε νὰ γίνῃ χριστιανός, ὅταν ἦταν εἰδωλολάτρεις, τὸν ἐμπόδιζαν νὰ ἀσπαστεῖ τὴν χριστιανικὴ θρησκεία. Καὶ τοῦτο, γιὰτὶ μὲ τὸ βάπτισμά του ὁ πιστός, διαφοροποιοῦνταν ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη οἰκογένεια. Δὲν εἶναι λίγες οἱ

περιπτώσεις που ὁ Ἅγιος Οἰκουμένιος ἐπισκέφθηκε γονεῖς συμμαθητῶν καὶ φίλων του, που ἤθελαν νὰ βαπτισθοῦν, γιὰ νὰ τοὺς πείσει νὰ δώσουν τὴν ἄδειά τους, νὰ στρατευθοῦν κάτω ἀπὸ τὴν σημαία τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν μεγάλη του ἐξέλιξη στὴν κατὰ Θεὸ πνευματικὴ ζωὴ, τὴν διαπίστωσε καὶ ὁ θεῖός του Ἅγιος Ἀχίλλειος (15 Μαΐου). Ὅταν ὁ Ἅγιος Ἀχίλλειος ἔγινε ἐπίσκοπος Λαρίσης, ὁ Ἅγιος Οἰκουμένιος τὸν ἀκολούθησε. Βλέποντας τὸ πλῆθος τῶν ἀρετῶν του, ὁ Ἅγιος Ἀχίλλειος ἀρχικὰ τὸν χειροθέτησε Ἀναγνώστη καὶ Ὑποδιάκονο καὶ ὅταν συμπλήρωσε τὰ 25 του χρόνια, σύμφωνα μὲ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνες, τὸν χειροτόνησε διάκονο καὶ ἀργότερα πρεσβύτερο.

Ἡ φήμη τοῦ Οἰκουμένιου, ἔφθασε μέχρι καὶ τὴν πόλη τῆς Τρίκκης, δηλαδὴ τῶν νῦν Τρικάλων. Ἔτσι, ὅταν κενώθηκε ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος τῆς Τρίκκης, ζήτησαν νὰ τοὺς στείλουν ὡς ἐπίσκοπο τὸν Οἰκουμένιο, ὅπως καὶ ἔγινε.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὴν μέρα που ἀναδείχθηκε Ἐπίσκοπος καὶ ἔπαυσε μὲ τὸ γνωστὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων, ὁ διωγμὸς τῶν χριστιανῶν. Ἔτσι, μέσα σὲ αὐτὸ τὸ καθεστῶς τῆς ἀνεξιθρησκείας, ἀνοικοδόμησαν ναοὺς· οἱ τάξεις τῶν κατηγουμένων πλήθαιναν· χειροτονοῦσε ἱερεῖς που μετέδιδαν στὰ χωριά, τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ὁ Ἅγιός μας, πεζοπορώντας, πήγαινε παντοῦ καὶ μιλοῦσε μὲ ζέση καὶ ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν Σταυρικὴ Θυσία τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐκκλησίας τῶν Τρικάλων, ἦλθαν νὰ ἀνακόψουν δύο, τρεῖς ἄνθρωποι, που ἔλεγαν ὅτι ἦσαν χριστιανοί. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν πίστευαν ὅτι ὁ Κύριός μας ἦταν Θεάνθρωπος, ἀλλὰ ἔλεγαν ὅτι εἶναι κτίσμα. Ὁ Ἅγιος, ὅταν ἔμαθε τὶς βλάσφημες αὐτὲς διδασκαλίες, τοὺς κάλεσε, συζήτησε μαζί τους, καὶ μέσα ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή, τοὺς ἀπέδειξε τὴν πλάνη τους. Παράλληλα, διαφώτιζε καὶ συμβούλευε τὸ ποίμνιό του, νὰ μὴν συναναστρέφονταν τέτοιους ἀνθρώπους.

Ἡ Ἐκκλησία, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν αἵρεση τοῦ Ἀρείου, συγκάλεσε στὶς 14 Ἰουνίου 325 τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο τῆς Νίκαιας. Καὶ φυσικὰ

πήρε μέρος καὶ ὁ Ἅγιος Οἰκουμένιος. Παρὰ τὶς πολλὰς ἀποδείξεις ποὺ ἔφεραν Ἅγιοι Ἐπίσκοποι, ὅπως ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, εἴτε μὲ θαύματα, ὅπως ὁ Ἅγιος Ἀχίλλειος καὶ ὁ Ἅγιος Σπυρίδων, ὁ Ἀρειος δὲν ἤθελε νὰ παραδεχθεῖ τὴν πλάνη του. Σὲ κάποια στιγμή, ζητεῖ τὸν λόγο ὁ Οἰκουμένιος, ὁ ὁποῖος λέει στὸν Ἄρειο: *Σοῦ δίνουμε ἀκόμα μιὰ φορά τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπιβεβαιώσεις μὲ θαῦμα τὴν διδασκαλία σου. Ἄν ἀπ' αὐτὴ τὴν πέτρα, καταφέρει νὰ τὴν κάνει νὰ ἀναβλύσει νερό, τότε ἡ ἀλήθεια εἶναι μὲ τὸ μέρος σου.* Φυσικὰ ὁ Ἄρειος δὲν ἔδωσε ἀπάντηση. Τότε ὁ Ἅγιος Οἰκουμένιος προσεύχεται θερμὰ, σταυρώνει τὴν πέτρα καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ ἀναβλύζει νερό.

***

B)

Ὁ Ἅγιος Οἰκουμένιος ὅμως, μᾶς ἄφησε καὶ κάποιες διδασχές του.

α) *Περὶ ἀγάπης.*

Πολλὰς φορές, οἱ χριστιανοὶ τὸν ῥωτοῦσαν νὰ τοὺς πει ποίος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Χριστιανός. Καὶ αὐτὸς τοὺς ἔλεγε: *Χριστιανὸς ἀληθινός, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ὁμολόγησε μπροστὰ στὸν Θεό, καὶ στοὺς Ἀγγέλους, ὅταν βαπτίζοταν, πὼς ἀρνήθηκε τὸν διάβολο καὶ τὰ σατανικά του ἔργα, καὶ ὑποσχέθηκε στὸν Θεό, νὰ εἶναι παιδί του, καὶ νὰ φυλάγει τὶς ἐντολές Του. Μόνον ἔτσι ἔρχεται καὶ μᾶς σκεπάζει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἔγινε δοχεῖο τῆς θείας χάριτος, ἀποστρέφεται καὶ μισεῖ τὰ ἔργα τοῦ σκοτοῦς, καὶ τὶς κοσμικὰς ἐπιθυμίας. Ἀκόμα, ὀπιστός, ἐργάζεται τὶς θεῖες ἐντολές, μὲ χαρὰ, καὶ προθυμία, καὶ γίνεταί ἀνώτερος ἀπὸ κάθε ἡδυπάθεια, φιλαργυρία καὶ φιλοδοξία. Σ' αὐτόν, ἔχουν πλήρη ἐφαρμογὴ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: Ὑμεῖς οὐκ ἐστὲ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ὅπιστός αἰσθάνεταί τόση πνευματικὴ ἀγαλλίαση καὶ ψάλλει τό: ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου.*

Ἄλλοτε πάλι ὁ Ἅγιος συνεβούλευε: *Ὁ ἀληθινὸς χριστιανός, φροντίζει νὰ εἶναι εὐσεβής. Καὶ εὐσεβής εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἐπιθυμεῖ ματαιὰ πράγματα.*

Ένα μόνο τὸν ἀπασχολεῖ, πῶς θὰ γίνῃ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἁγιασμένη. Γίνεται ὁ ἄνθρωπος εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ζῆ ὀρθὰ καὶ θεάρεστα. Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, ἂν δὲν ἀπομακρυνθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς μέριμνας τῆς ζωῆς. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει νοῦ, ποὺ ἀγαπάει τὸν Θεό, γνωρίζει πόση ψυχικὴ ὠφέλεια καὶ εὐλάβεια προέρχεται ἀπὸ αὐτό. Ὁ θεοσεβὴς ἄνθρωπος, δὲν κατηγορεῖ κανέναν γιὰ τῆς ἁμαρτίες του, παρὰ μόνον τὸν ἑαυτό του. Καὶ αὐτὸ εἶναι σημάδι σωτηρίας τῆς ψυχῆς.

Θὰ σᾶς πῶ, ἓνα περιστατικό. Κάποτε, πῆγαν στο κελλί ἐνὸς Ἀββᾶ γιὰ νὰ τὸ ληστέψουν. Ἐκεῖνος τὸ κατάλαβε. Παρ' ὅλα αὐτά, ἔβαλε νερὸ στὴν λεκάνη καὶ ζητοῦσε νὰ πλύνει τὰ πόδια τους, ὅπως συνήθιζε νὰ κάνει στοὺς ἐπισκέπτες του, γιὰ νὰ τοὺς ξεκουράσει. Τότε, ἐκεῖνοι μετανόησαν καὶ ἔφυγαν ντροπιασμένοι.

Παιδιά μου, ἐκεῖνος ποὺ ἀδικεῖται μὲ τὴν θέλησή του, καὶ συγχωρεῖ τὸν πλησίον του, μοιάζει μὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐκεῖνος ποὺ οὔτε ἀδικεῖ, οὔτε ἀδικεῖται, μοιάζει μὲ τὸν Ἄδάμ. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἀδικεῖ ἢ ζητεῖ παράνομους τόκους ἢ κακομεταχειρίζεται τοὺς ἄλλους, μοιάζει μὲ τὸν διάβολο.

Ἄν δὲν ἀγαπήσουμε τὸν Θεό, καὶ τὸν πλησίον μας, μάταια καμαρώνουμε γιὰ τὴν νηστεία μας, τὴν ἀκτημοσύνη μας, τὴν ἀγρυπνία μας, τὴν ἀνάγνωση τῶν Γραφῶν, γιατί δὲν ὑπάρχει σὲ αὐτὰ ἡ τελειότητα, ἀλλὰ μὲ αὐτὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν πετύχει. Ἐκεῖνος ποὺ πραγματικὰ ἀγαπάει τὸν Θεό, καὶ τὸν πλησίον του, εἶναι καθαρὸς στὴν καρδιά, καὶ ἔχει τὸν Θεὸ μέσα του. Ὁ νοῦς του βρίσκεται πάντοτε κοντὰ στὸν Θεό, καὶ συνέχεια φαντάζεται τὴν ἀνέκφραστη ὠριμότητα τοῦ Θεοῦ.

β) Περὶ προσευχῆς.

Ὅπως ὁ Προφήτης Ἠλίας, ἔκλεισε τὸν οὐρανό, καὶ ἦρθε ἡ ἀνομβρία· ὅπως ὁ Μωϋσῆς, ἔσχισε τὴν θάλασσα, καὶ μὲ τὴν ἔκταση τῶν χεριῶν του κατατρόπωσε τοὺς Ἀμαληκῆτες· ὁ δὲ Ἰωνᾶς σώθηκε ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ κοίτους καὶ ἀπὸ τὸν βυθό, ἔτσι καὶ σεῖς, ἂν προσεύχεσθε συχνά, θὰ ἔχετε τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας πάντοτε βοηθὸ στὴν ζωὴ σας.

Τὸ κριτήριον τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, εἶναι ὁ ζῆλος γιὰ τὴν προσευχή. Ὅτι ἀγαπάει κανεὶς, μὲ αὐτὸ ἐπιθυμεῖνὰ βρίσκεται ἀχώριστα καὶ ἀδιάλειπτα καὶ ἀποστρέφεται ὅλα ὅσα τὸν ἐμποδίζουν ἀπὸ τὴν ὁμιλία καὶ τὴν συναναστροφὴν μὲ αὐτό. Εἶναι λοιπὸν φανερό, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπάει τὸν Θεό, ἐπιθυμεῖ μὲ πόθον νὰ βρίσκεται συνέχεια καὶ νὰ τὸν συναναστρέφεται. Αὐτὸ ἔρχεται σὲ μᾶς μὲ τὴν καθαρὴν προσευχή. Γιὰ αὐτὴν τὴν προσευχή, ἄς φροντίσουμε μὲ ὅλη μας τὴν δύναμιν. Γιατί αὐτὴ ἀπὸ τὴν φύσιν της μᾶς κάνει οἰκείους καὶ φίλους μὲ τὸν Κύριον.

Τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς, ὅταν γίνεται ὅπως πρέπει, εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ κάθε ἀρετὴ καὶ ἐντολή. Κι ἂν νομίσουμε ὅτι ὁ Κύριός μας δὲν μᾶς ἀκούει, μὴν ἀποκάμουμε. Ἄς κοπιᾶζουμε σὲ τὸν Δαβὶδ, κράζοντας τό: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Ἄς βραχνιάσει ὁ λάρυγγάς μας, καὶ ἄς μὴν κουράζονται τὰ μάτια τοῦ νοῦ μας ἀπὸ τὸ νὰ ἐλπίζουμε σὲ τὸν Κύριον καὶ Θεόν μας. Ἄς θυμόμαστε πάντοτε τὴν παραβολὴν τοῦ ἄδικου κριτῆ, ποὺ εἶπε ὁ Κύριος γιὰ νὰ διδάξει ὅτι πρέπει νὰ προσευχόμεθα πάντοτε καὶ νὰ μὴν ἀποθαρρύνουμε καὶ θὰ βροῦμε τὸ κέρδος καὶ τὴν προστασίαν ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονες.

Ἡ προσευχή, ὅταν γίνεται σωστά, ἀφήνει τὰ ἴχνη της πάνω σὲ τὴν ψυχὴν μας. Ὅπως ἡ βροχὴ, ὅσο περισσότερο πέφτει πάνω σὲ τὴν γῆν τόσο τὴν μαλακώνει, ἔτσι καὶ τὴ γῆ τῆς καρδιᾶς μας καὶ τὴν χαροποιεῖ καὶ τὴν εὐφραίνει τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὅσον περισσότερο τὸ φωνάζουμε καὶ ὅσο συχνότερα τὸν ἐπικαλούμαστε.

Ἡ προσευχὴ εἶναι ἀναγκαία σὲ τὸν ἄνθρωπον, ὅσο τὸ νερὸ γιὰ τὸ ψάρι. Παιδιά μου, μὴν ξεχνάτε ποτὲ ὅτι· ἀμάρτησες; Προσευχῆσου! Ἡ προσευχὴ, θὰ σὲ ἐπανορθώσει. Εἶσαι θλιμμένος καὶ ἀπαγοητευμένος; Προσευχῆσου! Αὐτὸ θὰ σὲ παρηγορήσει καὶ θὰ σοῦ δώσει νέες ψυχικὰς δυνάμεις.

γ) Περὶ ἐξομολογήσεως.

Δὲν θὰ βρεθῆ ἄλλη ὁδὸ σωτηρίας ἀσφαλῆς, ὅσο τὸ νὰ ἐξομολογούμεθα στοὺς πατέρας ποὺ ἔχουν μεγάλη διάκριση, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς νὰ παίρνομε ὁδηγίους γιὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ νὰ μὴν ἀκολουθοῦμε τὴν δικίαν μας κρίσιν καὶ τὸν λογισμόν μας. Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ σώθηκε χωρὶς νὰ ἐξομολογηθῆ.

Ἐξέτασε προσεκτικά, πόσοι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν πέρασαν ἀπὸ τὴν ζωὴ αὐτὴ καὶ θὰ διαπιστώσεις ὅτι κανένας δὲν δικαιώθηκε, ἂν δὲν φρόντισε γιὰ τὴν μετάνοια καὶ κανένας δὲν κατακρίθηκε ἂν δὲν ἀδιαφόρησε γιὰ αὐτήν. Ἄφοῦ ὁ διάβολος δὲν σταματᾷ ποτε νὰ μᾶς πολεμᾷ, οὔτε καὶ ἡ μετάνοια πρέπει ποτε νὰ σταματήσει. Καὶ μέχρι θανάτου ἀκόμα ἂν δὲν ἀγωνισθοῦμε στὸν ἀγῶνα τῆς μετανοίας, οὔτε καὶ τότε ἐξεπληρώσαμε τὸ καθήκον μας. Διότι δὲν ἐπράξαμε τίποτα γιὰ νὰ εἴμαστε ἄξιοι τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Διότι, ὅπως κατὰ φυσικὴ ἀνάγκη τρῶμε, πίνουμε καὶ μιλοῦμε, ἔτσι καὶ κατὰ φυσικὴ ἀνάγκη πρέπει νὰ μετανοοῦμε.

Ἡ ἐξομολόγηση γιὰ νὰ εἶναι σωστή, πρέπει νὰ ἔχει τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: α) νὰ εἶναι ἀπλή καὶ σαφής· δὲν πρέπει νὰ λέμε ἱστορίες, ἀλλὰ νὰ κατακρίνουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. β) Ταπεινή· πρέπει νὰ ἔχουμε συναίσθηση πόσο ἁμαρτήσαμε μπροστὰ στὸν ἀναμάρτητο Θεό. γ) Ἀληθινή· νὰ μὴν προφασίζομαστε, καὶ νὰ μὴν λέμε ψέματα γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦμε. δ) Νὰ ἐξομολογοῦμεθα μόνις ἁμαρτήσαμε, γιατί δὲν γνωρίζουμε τὴν ὥρα τοῦ θανάτου μας. ε) Διακριτική· νὰ λέμε τὰ ἁμαρτήματά μας μὲ φράσεις κόσμιες. στ) Νὰ μὴν τὴν ἀκούσει ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Πνευματικό. ζ) Νὰ συνοδεύεται ἀπὸ δάκρυα καὶ ἀπόμῃσος κατὰ τῆς ἁμαρτίας.

Μὴ ξεχνάτε παιδιά μου, ὅτι δὲν θὰ κολασθοῦμε στὴν μέλλουσα ζωὴ γιὰ τὴν ἁμαρτήσαμε, οὔτε θὰ καταδικασθοῦμε γιὰ αὐτό, ἀφοῦ ἡ φύσις μας εἶναι δεκτικὴ τροπῆς καὶ ἀλλοίωσης. Θὰ κολασθοῦμε γιὰ τὴν ἁμαρτήσαμε καὶ δὲν μετανοήσαμε, οὔτε ἐπιστρέψαμε ἀπὸ τὸν κακὸ δρόμο μας στὸν Κύριο, ἐνῶ εἴχαμε χρόνο γιὰ μετάνοια.

δ) Περὶ ταπείνωσης.

Ἡ γενεσιουργὸς αἰτία ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν εἶναι ὁ λογισμὸς μας. Θὰ μποροῦσα νὰ πῶ ἀκόμα, ὅτι καὶ αὐτὰ ποὺ λέμε καὶ αὐτὰ ποὺ κάνουμε, ἐφ' ὅσον δὲν προηγοῦνται τῶν σκέψεων, ἀλλὰ τὶς ἀκολουθοῦν, κατ' ἀνάγκην, πρέπει ἀτὰ ἀποδώσουμε σ' ἐλογισμούς. Εἶναι δὲ δύο οἱ τρόποι

μὲ τοὺς ὁποίους ἐπικοινωνοῦν οἱ ἄνθρωποι μεταξύ τους· μὲ τὴν ἀγάπη καὶ μὲ τὴν κακία.

Τὸ θεμέλιο τῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ ταπείνωση. Μὲ αὐτὴ κόβουμε τὰ πάθη τῆς ψυχῆς. Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ταπείνωση. Ἄς εἴμαστε λοιπὸν, πάντοτε ἔτοιμοι γιὰ κάθε λόγο ποὺ λέμε ἢ ἀκοῦμε, νὰ λέμε συγχώρησον. Γιατὶ μὲ τὴν ταπείνωση ἀποτυγχάνουν ὅλα τὰ πονηρὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

Νὰ ὑπομένετε παιδιά μου τὸν ἔξευτελισμὸ μὲ καλὴ θέληση, γιὰ νὰ ἀποκτήσετε τὸ θάρρος τῆς ἀνεμπόδιστης ἀναφορᾶς στὸν Θεό. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ὑπομένει θεληματικὰ κάθε σκληρὸ λόγο, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχει προηγουμένως ἁμαρτήσῃ πρὸς ἐκεῖνον ποὺ τοῦ τὸ εἶπε, φορεῖ μὲν στὸ κεφάλι τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, γίνεται ὅμως μακάριος γιὰ τὸ στεφανώνεται ἀφθαρτα. Ἡ τελειότητα τῆς ταπείνωσης εἶναι τὸ νὰ μπορεῖς νὰ ὑπομένεις μὲ χαρὰ, κάθε ἔξευτελισμὸ καὶ ψευδῆ κατηγορία. Γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι πραγματικὰ ταπεινός, ὅταν ἀδικεῖται δὲν ταρασσεται, οὔτε ἀπολογεῖται γιὰ τὴν ὑπόθεση ποὺ ἀδικήθηκε, ἀλλὰ δέχεται σὰν ἀληθινὴ τὴν συκοφαντία καὶ δὲν φροντίζει νὰ πείσει τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἀδικήθηκε, ἀλλὰ ζητεῖ συγχώρηση.

Ἄφοῦ ἡ ὑπερηφάνια εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη ἀφοῦ μπόρεσε νὰ ρίξει ἀγγέλους ἀπὸ τὸν Οὐρανό, καὶ νὰ γίνουν δαίμονες· ἔτσι καὶ ἡ ταπείνωση εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀπὸ ὅλες τὶς ἀρετές. Γιατὶ αὐτὴ ἔχει τὴν δύναμη νὰ ἀνεβάσῃ ἐπάνω ἕναν ἄνθρωπο, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος ἁμαρτωλός.

ε) Περὶ ἐλεημοσύνης καὶ φιλαργυρίας.

Ὁ πλοῦτος εἶναι ἕνα θηρίο. Ὅταν τὸ συμμαζεῖς σοῦ φεύγει, ἐνῶ ὅταν τὸ σκορπίζεις στοὺς φτωχοὺς, δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ σένα.

Φιλαργυρία εἶναι τὸ νὰ μὴν ἔχῃς ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό, ὅτι φροντίζει γιὰ σένα. Τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας εἶναι πάρα πολὺ φοβερό, καὶ καταστρεπτικό. Διότι εἶναι τελείως ἀδύνατο ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπάει τὶς ἡδονές καὶ τὸ χρῆμα νὰ ζήσει κατὰ τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ πάθος ὅταν βρεῖ τὴν ψυχὴ,

χωρίς τὸν θερμὸ ζῆλο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστεως, ἀρχίζει νὰ τὸν ἐνοχλεῖ μὲ ὠρισμένες εὐλογες προφάσεις γιὰ νὰ δικαιολογήσει τὴν ῥοπή στὰ χρήματα. Τέτοιες προφάσεις παραδείγματος χάριν, εἶναι τὰ γηρατειά, ἡ σωματικὴ ἀσθένεια καὶ τὰ παρόμοια. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἡ θάλασσα δὲν γεμίζει ἄν καὶ δέχεται πολλοὺς ποταμούς, ἔτσι καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ φιλάργυρου ποτὲ δὲν ἱκανοποιεῖται ἀπὸ τὰ χρήματα ποὺ συνέχεια ἐπιζητεῖ. Ἡ φιλαργυρία εἶναι τὸ φίδι ποὺ δηλητηριάζει τὴν ψυχὴ, καὶ τὴν ζωὴ μας.

Τὰ χρήματα μᾶς τὰ δίνει ὁ Οὐράνιος Πατέρας μας, ὄχι γὰ νὰ τὰ μαζεύουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀδελφούς μας. Αὐτοὶ ποὺ παραμελοῦν νὰ βοηθοῦν τοὺς φτωχοὺς, θὰ ῥίφθωσιν εἰς τὴν κόλαση σὰν νὰ παραμέλησαν νὰ βοηθήσουν τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ὅσοι περιποιήθηκαν καὶ ἔθρεψαν φτωχοὺς, εἶναι σὰν νὰ περιποιήθηκαν τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, καὶ οἱ πόρτες τοῦ Παραδείσου εἶναι ἀνοιχτὲς γιὰ αὐτούς.

στ) Περὶ κατάκρισης.

Οἱ δαίμονες παιδιὰ μου, προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ μᾶς κάνουν νὰ ἁμαρτήσουμε. Ὅταν δὲν τὸ πετυχαίνουν, τότε, μᾶς βάζουν νὰ κρίνουμε αὐτοὺς ποὺ ἁμαρτάνουν. Ἡ ἁμαρτία τῆς κατάκρισης δὲν βλέπτει μόνο αὐτὸν ποὺ κατακρίνει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ποὺ δέχεται τὴν κατάκριση. Τὸ πιὸ καλό, εἶναι νὰ μὴν κατακρίνει κανεὶς κανέναν, ἀλλὰ καὶ οὔτε νὰ ἀκούει μὲ εὐχαρίστηση αὐτὸν ποὺ κατακρίνει, γιατί τότε, γίνεται τὸ ἴδιος ἔνοχος μὲ αὐτόν.

Μεγάλο ἁμάρτημα ἡ κατάκριση. Ὁ Θεὸς τὸ μισεῖ καὶ τὸ ἀπεχθάνεται. Τίποτε ἄλλο δὲν ὀργίζει τὸν Θεό, περισσότερο ἀπὸ τὸ νὰ κατακρίνει κανεὶς τὸν πλησίον του. Τίποτε ἄλλο δὲν γυμνώνει τὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν τὸν ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἐγκατάλειψη, ὅσο ἡ κατάκριση τοῦ ἀδελφοῦ.

Ἡ κρίση εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ, ὄχι δικό μας. Κάποτε, ἓνας μεγάλος ἀσκητῆς κατέκρινε κάποιον ἀδελφὸ του. Ὅταν ὁ ἀδελφὸς αὐτὸς ἐκοιμήθη, ὁ Ἄγγελός του ἔφερε τὴν ψυχὴ του εἰς τὸν ἀσκητὴ αὐτόν ποὺ τὸν κατέκρινε καὶ τοῦ εἶπε: Ποὺ διατάξεις νὰ τὸν βάλω. Στὴν κόλαση ἢ στὸ Παράδεισο; Τὸ

περιστατικὸ αὐτὸ ἔκανε τὸν ἅγιον ἐκεῖνον γέροντα νὰ συγκλονιστεῖ τόσο πολὺ, ὥστε τὸν ὑπόλοιπο χρόνον τῆς ζωῆς του τὸν πέρασε μὲ δάκρυα καὶ μετάνοια.

Παιδιά μου, μὴν ντραπεῖτε αὐτὸν ποὺ κατακρίνει τὸν πλησίον σας ποτέ. Ἀντίθετα μάλιστα νὰ τοῦ λέτε: Πάψε ἀδελφε. Τὰ παραπτώματά μου εἶνα χειρότερα ἀπὸ αὐτά. Πῶς λοιπὸν ἐγὼ μπορῶ νὰ κατακρίνω. Ἔτσι, καὶ τὸν ἑαυτὸ σας θὰ σώσετε καὶ τὸν ἄλλο θὰ γιατρέψετε.

Καὶ ἂν κάποιοι τσακώνονται μπροστά σου, κλεῖσε τὰ αὐτιά σου καὶ φεῦγε ἀπὸ ἐκεῖ.

Ζ) Περὶ ἑκκλησιασμοῦ.

Ὅταν εἰσερχόμεθα στὸν Ναό, ἅς φεύγει ἀπὸ τὸ μυαλό μας κάθε ἄσκοπη περιπλάνηση καὶ ἅς προσέχει ὁ ἔσω ἄνθρωπος στὴν θεωρία καὶ τὴν προσευχή. Προσπάθησε ἀδελφε νὰ ἀντιληφθεῖς αὐτὸ ποῦ λέω μὲ τὸ ἐξῆς παράδειγμα: Ἄν κάποιος πάρει ἕνα σακούλι χρήματα στὸ χέρι του καὶ πάει στὸ πανηγύρι γιὰ νὰ ἀγοράσει βόδια, μήπως θὰ παρατηρεῖ προσεκτικὰ τοὺς χοίρους; Ἄν πάλι θέλει νὰ ἀγοράσει γαῖδουράκι, μήπως θὰ ψαχνεὶ γιὰ σκύλους; Ὅλη του ἡ σκέψη θὰ εἶναι προσηλωμένη σὲ αὐτὸ ποὺ θέλει νὰ ἀγοράσει καὶ θὰ κοιτάει προσεκτικὰ μὴν τὸν ἐξαπατήσουν. Ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ὅταν μπαίνουμε στὴν ἐκκλησία, ἅς προσέχουμε μόνο αὐτὰ ποὺ ἀναφέρονται στὸν Θεό, καὶ ἅς σκεπτόμεθα αὐτὰ γιὰ νὰ κερδίσουμε τὴν σωτηρία μας.

***

Γ) Ἡ τιμὴ τοῦ Ἁγίου

Ὁ Ἅγιος Οἴκουμένος, ἀγάπηθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὸ ποιμνιό του, ὥστε λίγο μετὰ τὴν κοίμησή του τὸν τιμοῦσε ὡς Ἅγιον. Κάθε χρόνο στὶς 3 Μάη, λιτάνευαν τὰ ἅγια λείψανα του.

Κατὰ τὸν 10^ο αἰῶνα, ἕνα βάρβαρο ἔθνος, οἱ Σλάβοι, κατέβηκαν ἀπὸ τὶς Παραδουνάβιες περιοχές, καὶ κυρίευσαν τὴν Μακεδονία καὶ τὴν Λάρισα. Σὰν πολύτιμα λάφυρα πῆραν μαζί τους τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν Ἁγίων

Ἀχιλλεῖου καὶ Οἴκουμενίου. Κατὰ τὴν ἐπιστροφή τους, οἱ βάρβαροι συνεπλάκησαν μὲ ἄλλους καὶ πάνω στὴν μάχη ἐγκατέλειψαν τὸ ἱερὸ σκῆνωμα τοῦ Ἁγίου Οἴκουμενίου. Ἀργότερα, μὲ θαυματουργικὸ τρόπο, βρέθηκαν τὰ ἱερὰ λείψανα.

Ἐνα μέρος ἀπὸ αὐτά, φυλάσσονται στὸν Ἱερὸ Ναὸ Παναγίας Φανερωμένης Τρικάλων, ὅπου τελεῖται ἡ μνήμη του.

Στὸ χωριὸ Χαϊδεμένη, ὅπου ὁ Ἅγιος εἶχε τὸ ἀσκητήριό του, ὑπάρχει Ναὸς στὸ ὄνομά του.

Ἀκόμα, παρεκκλήσι πρὸς τιμὴν του ἔγινε τὰ τελευταῖα χρόνια στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ζωοδόχου Πηγῆς Τρικάλων.

Σχεδὸν σὲ ὅλες τὶς παλαιῆς ἐκκλησίες τῶν Τρικάλων, ὑπάρχει στὸ τέμπλο τους ἡ εἰκόνα του μαζί πάντα μὲ τὸν Ἅγιο Ἀχιλλεῖο.

***

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Α) Χειρόγραφος κώδικας ὑπ' ἀριθμ. 132 Ἰ. Μ. Μεταμορφώσεως Μετεώρων.

Β) Ἀντωνίου, Μητροπολίτου Λαρίσης: *Ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἅγιον Οἴκουμένιον*, Ἀθήνα, 1958.

Γ) Βασιλοπούλου Χαραλ. Ἀρχμ.: *Ὁ Ἅγιος Οἴκουμένιος*, Ἀθήνα, 1976.

Δ) Γκαγκάτσιου Νικ.: *Ὁ ἐπίσκοπος Τρίκκης Οἴκουμένιος*· περιοδικό: *Μετέωρα*, τόμος 41^{ος}.

Ε) Μήλια Σπ.: *Πρακτικὰ τῶν Ἁγίων καὶ Οἴκουμενικῶν Συνόδων*, τόμος Α', Ἅγιο Ὄρος, 1981.

ΣΤ) Παπαγεωργίου Ἐράλδου Γ.: *Ὁ Ἅγιος Οἴκουμένιος*, Τρίκαλα, 1989